

UNIwersytet
Warszawski

ARCHAEO-ORIENTAL STUDIES
RESEARCH GROUP
UNIVERSITY OF WARSAW • EXCELLENCE INITIATIVE

Konsultacje nubiologiczne

W dniach 29.08.2022-09.09.2022 w ramach projektu IDUB „Archeoorientalistyka” przeprowadzono konsultacje z Habab Idriss Ahmed Idriss i Elgazafim Yousifem Eshag Abdallahem, pracownikami sudańskiej służby starożytności NCAM (National Corporation for Antiquities and Museums) i z Zakieldeen Mahmoudem Mohamedem Babikerem, członkiem ekspedycji archeologicznej w Starej Dongoli. Termin konsultacji został wybrany nieprzypadkowo, jako że w tym czasie na Uniwersytecie Warszawskim odbywała się 15. Międzynarodowa Konferencja Nubiologiczna, najważniejsze tego typu wydarzenie na świecie. Nasi goście wzięli udział w tej konferencji.

W konsultacjach z zakresu bioetyki, poza gośćmi z Sudanu, uczestniczyli także: Michele Buzon (Uniwersytet Purdue), Kari Guilbault (Uniwersytet Purdue), Sarah Schrader (Uniwersytet w Lejdzie), Robert Stark (Uniwersytet Warszawski), Tomomi Fushiya (Uniwersytet Warszawski) i Robert Mahler (Uniwersytet Warszawski). Wnioski z przeprowadzonych konsultacji sprowadzić można do trzech głównych konstatacji:

1. potrzebna jest zmiana w podejściu do komunikacji planów i wyników badań pochówków, a naukowa eksploracja grobów powinna być poprzedzona prezentacją wobec społeczności lokalnej tak samego projektu badań, jak i jego potencjału - ważnym jest też, by po zakończeniu badań, na każdym etapie realizacji projektu, przedstawić uzyskane rezultaty,
 2. pobieranie i wywóz próbek szczątków ludzkich z wykopalisk archeologicznych, z przeznaczeniem do badań fizykochemicznych, w przyszłości będą podlegały większym ograniczeniom niż to miało miejsce do tej pory,
 3. fizyczna eksploracja grobów muzułmańskich nie będzie możliwa do przeprowadzenia w dającej się przewidzieć przyszłości,
- 3a. w pełni dopuszczalne jest jednak stosowanie w tym celu metod nieinwazyjnych.

Z zaproszonymi gośćmi przeprowadzono także konsultacje dotyczące badań kognitywistycznych, które planuje przeprowadzić Tomasz Michalik (CAŚ UW) w Sudanie. Całość podzielono na dwa etapy. W pierwszym, uczestnicy zostali poproszeni o pomoc w udoskonaleniu kwestionariusza badawczego, który ma posłużyć mierzeniu różnych aspektów myślenia o czasie i przeszłości u uczniów w Sudanie. W sposób szczególny zwrócono przy tym uwagę na poprawność tłumaczenia na język arabski, na różnice międzykulturowe w sposobie zadawania pytań oraz w budowaniu ankiety, a także na bodźce wizualne stanowiące integralną część kwestionariusza.

W drugim etapie konsultacji omówiono badanie eye-trackingowe dotyczące sposobów analizowania danych nieinwazyjnych w archeologii i przeprowadzono z uczestnikami wywiad pogłębiony na temat dostępności takich danych w praktyce archeologicznej w Sudanie. Podczas wywiadu poruszono także kwestie metafor poznawczych organizujących myślenie o przestrzeni oraz preferowanych strategiach jej schematyzowania. Przeprowadzono ponadto eksperyment, w którym poproszono uczestników o analizę zdjęć satelitarnych pod kątem występowania na nich obiektów archeologicznych. Realizacja drugiego etapu konsultacji pozwoliła na zebranie informacji o dostępności metod nieinwazyjnych w Sudanie i na identyfikację obszarów przygotowywanej analizy, które powinny być wzięte pod uwagę w badaniu docelowym.

Weryfikacja zmian wprowadzonych w narzędziach badawczych pod wpływem odzewu w ramach przeprowadzonych spotkań oraz ocena planowanych eksperymentów zostanie wykonana w trakcie kolejnych konsultacji, tym razem za pośrednictwem internetu.